

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Vége a komédiának.

Egy mulatságos komédia játszódott le vasárnap délután Debreczenben, a Korona vendéglő nagytermében: a letört Varga Lajos játszotta el kevés számú párthíveivel. A komédia címe: „A magajelölt elnök”. A címszerepet Varga Lajos játszotta el nagy talentummal, a mellékszerepeket hatalomra törő párthívei játszották. A három felvonásos vígjáték első felvonásában remek jelenések közepette választotta meg magát az elnök ur, a második felvonásban elnöki jogaival kinevezte a vezérkart, a harmadik felvonásban pedig detronizálta a párt vezetését, megfosztotta azt minden jogaitól — s ünnepélyesen kimondta, hogy a pénztárt el kell venni a „rég” vezetőség kezéből.

A mulatságos gyűlésről egy paródia jut eszünkbe, amelyben az van elmesélve, hogy miként akarták detronizálni a hatalmas királyt kicsinyke ellenségei. A vasárnapi gyűlés is egy kitűnő paródia, amelyet dr. Varga Lajos nagyratörő elméje eszelt ki.

Azonban a komédiának vége. Az elnök eljátszotta szerepét hünen, kitűnően. A mellékszereplők gratuláltak is neki s elhalmozták babérokkal, amelyeket önmaga vásárolt és szavaztatott meg magának. A vég azonban elkövetkezett, az illetékes körök már megmozdultak s nyilatkozatot adtak ki a vasárnapi gyűlésről.

A nyilatkozat a következőleg hangzik:

A debreceni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága a dr. Varga Lajos és társai által folyó 21-ére összehívott és a „Korona” nagytermében meg is tartott gyűlést a debreceni függetlenségi és 48-as párt közgyűlésének el nem ismeri, mert a párt közgyűlését a senki által kétségbe nem vonható és nem is vont érvényességű párt-szervezeti szabályok szerint csakis a pártelnökség vagy a párt intéző bizottsága hívhatja össze s ha az összehívás nem ezen pártszervektől származott, akkor az a gyűlés lehetett ugyan függetlenségi és 48-as párthoz tartozó egyének tanácskozással, de nem lehetett a pártnak

szabályszerűen összehívott és érvényesen megtartott közgyűlése s ebből folyóan az azon hozott határozatok is minden egyebek lehetnek, csak a debreceni függetlenségi és 48-as párt érvényes közgyűlési határozataiul nem tekinthetők. Az intéző bizottság a párt szabályait ismerő párttagok által rosszhiszeműen összehívott gyűlést és ennek határozatait olyan csinynek tekinti ugyan, melylyel komolyan foglalkozni sem volna szükséges, mégis nehogy a gyűlésezők magatartása s az intéző bizottság hallgatása bárkit is félrevezethessen, kijelenti az intéző bizottság, hogy a párt élő szabályai elleni csinyt vagy ha komolyan vesszük, merényletet amily mértékben elítéli, épp oly határozottan érvénytelennek is nyilvánítja.

Az „elnökösödés” tehát nem tartott sokáig, dr. Varga Lajos mehet ahova neki tetszik, de a függetlenségi és 48-as párt elnöki széke sokkal magasabb, semhogy arra — bár kapaszkodás útját is — ő fel tudna jutni — oda a függetlenségi és 48-as polgárok akarata emeli az arravaló polgárokat!

A FEKETE URI FEHÉNEMŰI A LEGTARTÓSABBAK.

Nyitu Ádám disznót hizlal . .

Irtta: Móricz Pál.

Folytatás

Ebben az esztendőben gazdag terméstől virult a nánási határ. Az Adámék tengerije is gyönyörűen fejlődött. Dicsékedtek Adámék, hogy az óperenciás tengernél is zöldebb a tengerijök. Hát még csövére?

— Tudjátok, ugy mondta Náné, a purdémnél is nagyobb.

A Nyitu Adámék tengerije addig nőtt, imhó következett a törés ideje is. Midőn a pán líkás szárazlevelek zizegve hajlongtak az őszi szélben és a hőrség dudorodott pofával hordta vermébe az aranysárga kukoricaszemeket. Csutkából, napraforgó kóróból épült sok száz kunyho a véghosszú küli kukoricarengetegeken. Ott, hol emberi tanya nem volt, most százával nyüzsgött az ember. Férfiak, nők, öregek, ifjak színes, vidám csoportja bujkált a kukoricatáblák rejtekében . . . Nóta is zendült. Rakott szekerek kattogtak a dűlőutakon. Csengett a címeresszarvu jószág kolompja. Bambuit kis csikók nyerezve keresték anyjokat. Az ostorhegyes paripanyalán görbitgette nyakát.

Báránfelhők bodorodtak a kék égből.

ton. Mintha csak a tengeri-táblák közepéből, a csutkakunyhók előtti szabad tüzekből szállingottak volna az égbe. A paráznál sült gyengekukorica étvágygerjesztőn illatozott. Halomra gyűjtve vigyorgott a veres disznótök.

Nyitu Adámék egész cigányrokonságukkal kicsődültek. Garmadára törték, halomra rakták a szárazhéjban rejtőző kukoricacsövet és midőn esteledett: a homályból imitt is, amott is tüzek lobbantak. Zümmögő hangok támadtak. Ilyen-or már hűvösek az éjszakák, de ninesen puhább, melegebb úgy a frissen hántott kukoricahéjnal. A purdémek feje sem látszott ki az illatos levélhalomból.

Kukoricacső-fosztás közben dallamok zendültek a melegvérű ifjak ajkáról. Majd a csillagok járása felől beszélgettek. Ki sokáig nézte utjokat, mélaságba ringatózott . . . Mesélgettek is. Nemelyik mese tréfás volt, másik hátborzongató.

— Huh! mi zördült ott a tengericsutka között. Még Náné is felsikoltott. De annál vidámabban kacagták a bogarászó bundás kutyát, midőn a zörgő kukoricaszálak közül elődug a fejét . . . Majd gyérult a szó. Édes szendertől lankadoztak a fáradt szempillák. Micsoda éj-zakák voltak ezek!

— Jó éjszakát! Micsoda álmok repdes-tek a halálfejú pilék szárnyain.

És még nem is virradt, máris felzajdult a tájék. Kocsik zörögtek. Lärmás vasfazék hánykódott az üres kasziban és a korán-érkezők riogatták az alvókat:

— Hej, hó! . . .

— Csüldökre cigányok! . . . Rakodjunk! Kipkedtek-kapkodtak az álmos cigányok. Már virradt. Nemsokára özőnlő nap-sugaraktól ragyogott az illatos, párás tájék. Garmadában hevert az éjszakákon át fosztott kukoricacső . . . Míshol a gyermekek fáradhatatlanul turkászgattak a haragos vörös bukoricacsövek után, de ebben a garmadában:

— Hehehe, hihhi, haha! a Nyitu Adám garmadájában nem tizenöt-husz cső vörös-lütt. Omó vértént piroslott az egész rakás. A napfényben szinte lángolt a sok ezernyi piros tengericső. Az Ormós Mihály gazda arca majd, hogy kétfelé szakadt a kacagásra ingerlő gyönyörű-égtől és ha már Mihály gazdának ennyire tetszett a csöves piros halom, még inkább kevéykedtek a cigányok. Vigyorogtak a fehér fogak, midőn a szomszéd foldekről is gyülekeztek a hajúk

Világhírű „habig” kalapok Aszmann Ferencz
üröivat üzletében, városházzal szemben.

A vasárnapi gyűlés tehát nem volt egyéb, mint egy kisebb tanácskozás, melyet dr. Varga Lajos expárttag kinevezett a függetlenségi és 48-as párt közgyűlésének s a kinevezett közgyűléssel megválasztotta magát elnöknek. E tanácskozáson határozott Varga Lajos nagy horderejű dolgokban, ügyekben kevés számú hívével s addig a függetlenségi és 48-as párt élő szervei minderről mit sem tudott. — Ezért volt a Vargák vasárnapi gyűlézése egy nagy semmi s ezért semmiek az ott hozott határozatok is.

Politikai hireink.

A holnapi koronatanács.

Budapest, november 22.

A magyar politikai világ figyelme most a holnap Bécsben tartandó koronatanács felé fordul. Ma este az összes miniszterek Bécsbe utaznak. A koronatanács a holnapi napon előreláthatólag véget fog érni, míg az osztrák kormányral való tárgyalások a közbeeső Kossuth-ünnep miatt csak pénteken fogják kezdetüket venni.

Az új kormány kinevezését e hó végére várják. Kossuthnak és Apponyinak pesszimistikus kijelentéseit senki sem veszi komolyan. Mindenki tudja, hogy a pakli készen van és még csak a formaitásokat intézik el.

Most már bizonyos, hogy az új kormány által hozandó ugynevezett engedmények két elvi kijelentésre szigorodnak össze. Az egyik annak bejelentése, hogy az osztrák kormányral tárgyalások fognak indítani a közfizetések felvétele tárgyában, a másik pedig szinten egy nagyhangú kijelentés lesz, mely szerint a kilencbizottság által megalkotandó véderőreformban fognak megvalósítani. Ennyi az egész.

Ezekkel a vívmányokkal akar az új Andrássy-kormány egy 150 tagú lelkes ellenzékkel szemben megállani és esetleg új választásokat csinálni!

A Jusch-párt az alatt az országot járja és mindenütt lelkes fogadtásra talál. Minden jel arra mutat, hogy a pártot az ő parlamenti küzdelmében az ország hangulata is fogja támogatni.

a Nyitu Adám verestengerijének bámulására.

— Ez már igazi veres esoda.

— No, meg ilyen eset Pöcsön sem esett — kuncogtak a hajduk a vastag bajusz alól, nevetelve hűszeltek a esod: piros tengeri termest, amelyből rakott szekerekkel jutott Adámnak is. Részlet után Adám kevéien kuporodott a rakott szekerre. Mellette húzódtú Nánéja is. Adám hetykén tekintgetett szét, Nane büszkén illegette magát.

Ormós Mihály meg a hatilováról is buzdította a cigányokat:

— Ez már csak gazdag termés. Vajjon megbirja a padot, Adám?

Most már a cigányoknak állott feljebb. Bizalmasodva vicserogta:

— Az én példásomat soh'se féltse, koma! Kerisfa agosra épült az, komám.

— Nono, Adám! Mihály gazda elvágatott, de utközben mindenhol figyelmeztette a szorgoskodó hajdukat Nyitu cigányra. Azt mondom, megnézzétek, mert az országpaatok sem látott ennyi piros tengerit egy rakáson...

Folytatása.

Kereskedelem, ipar.

Szappangyártási és zsiradék ipari tanfolyam. A debreceni kamara kozhírré teszi, hogy a budapesti technológiai m. kir. iparmuzeum szappangyártási és zsiradék ipari tanfolyama f. év december hó 1 én nyílik meg. A tanfolyamon a különböző állati és növényi zsiradékok előállítását, tisztítását s feldolgozását különös tekintettel a hazánkban gyártott ipartermékekre tanítják. Nevezetesen a premier jus, az ételzsiradékok, technikai olajok, zsiradéktermékek, kence, krémek, bőrkonzerváló szerek, gyertya és szappangyártás. Ugyszintén az illóolajgyártást és feldolgozását az illatszergyártásban. A tanítás részben előadások útján történik, részben nyers és késztermékek megvizsgálását az e célra berendezett laboratóriumban gyakoroltatják. A technikai rész illetőleg a gyártás elsajátítása az intézet műhelyében történik, mely zsiradékfeldolgozási gépekkel van felszerelve. A hallgatók tehát úgy elméleti, mint gyakorlati oktatásban részesülnek. Az előadások és gyakorlatok egész napon át folynak a később megállapítandó órákban. A tanfolyam december 1 étől február végéig tart. A beiratáskor 20 korona laboratórium szerekre fizetendő, különben a tanfolyam díjmentes.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A város pénzei. — Új kut az Ohaton. — A város hazvétele. — Segély a Nemzeti Szalonnak. — Százötözer korona póthitel.

Debrecen, november 22.

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután három órakor ülést tartott, amelyen a közgyűlés tárgyait látták el javaslattal. Szó volt a város pénzeinek elhelyezéséről, a belső ohati elromlott ártezi kutról, amely helyett újat építenek. Elhatározták a Széchenyi-utca 20. sz. ház megvételét, 200 korona segélyt adnak a Nemzeti Szalonnak s megszavazták egy kétszáz ezer koronas építkezésnél több mint száz ezer korona póthitelt.

Az ülés lefolyásáról tudósítunk a következők közl:

Kevéssel három óra után nyitotta meg az ülést Vecsey Imre főjegyző. Jelen voltak: Kovács József polgármester, dr. Magoss György főügyész, dr. Vargha Elemér tanácsnok, Rónesik Lajos főszámvevő, dr. Fejér Ferenc, Kernhoffer József, Csanak József, Mark Endre, Rekl Antal, Komlóssy Arthur, Löfkovits Marion, Nagy Jakab bizottsági tagok és dr. Tóth Emi jegyző.

Első tárgy volt a gyámpénztári tőkék és a hazipénztári felesleg pénznek elhelyezéséről való gondoskodás. A tanács ajánlatokat kért a helyi pénzintézetektől. A beérkezett ajánlatokat a tanács a bizottság elé utalta.

Ajánlatot tett kilenc intézet, u. m.: az Első Takarékpénztár, az Általános Takarékpénztár, az Általános Takarékpénztár, a Közgazdasági Bank, Ipar- és kereskedelmi Bank, a Debreceni Hitelbank, Bankegyesület és a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja.

A bizottság ajánlja a közgyűlésnek, hogy a pénzeket a 9 pénzintézetnél egyenlő arányban négy száza ékos kamat mellett helyezze el. Felévnél további betétnél négy és fél százalékot tartoznak fizetni az intézetek; 50 ezer koronánál kisebb összeget 8 napi felmondásra tartoznak fizetni.

A város cheque-számláját ismét az

Ipar- és kereskedelmi Banknál helyezik el.

A város állatállománya számára takarmány-szükséglet beszerzése céljaira a bizottság javasolja a közgyűlésnek 13 ezer korona póthitel megszavazását.

A belső ohati ártezi kut esőve elromlott a folytonos használat következtében. A főmérnök javaslatot tett, hogy a város furaszon új ártezi kutat 11,045 korona költséggel és pedig öntött vascső helyett vörös fenyőcsővezessél.

A bizottság elfogadta a főmérnök javaslatát.

Oláh Imre anyakönyvvezető megvételre ajánlja Széchenyi-utca 20. számú házat 80 ezer koronáért, mert a város nem engedélyezte az emeletre való feépítést.

A bizottság hosszabb vita után szavazattöbbséggel a megvétel mellett határozott.

A Nemzeti Szalon igazgatósága megkezdte a várost, hogy 200 koronával lépjen be alapító tagjai sorába.

A bizottság a kérelmet javasolja.

Katonka István és 19 hivatásos tüzeltő társa kérik a városi tisztviselők szervezetébe való felvételüket.

Dr. Fejér Ferenc szerint nem lehet elzárkózni a kérelem elől s azt teljesíteni kell; a kivétel módját meg kell keresni.

Komlóssy Arthur és dr. Magoss György főügyész is a kérelem teljesítése mellett vannak, csak hogy elő kell készíteni az arra vonatkozó javaslatot.

A bizottság elhatározta, hogy visszadja a kérvényt a tanácsnak javaslattal vegett.

A tanyai iskolák építésénél 105,424 korona túlkadás merült fel. A póthitelt megszavazták.

Több kisebb tárgy letárgyalása után az ülés véget ért.

A városházáról.

A tisztviselők drágasági pótleka. A miniszter ma leiratában értesítette a várost, hogy jóváhagyta a tisztviselők drágasági pótlekáról szóló közgyűlési határozatot.

A város közgyűlése. Debrecen város törvényhatósági bizottsága kedden, e hó 30 án tartja meg rendes közgyűlését. A város tanácsa ma teljes ülést tartott, amelyen a tárgysorozatot állapítottak meg. A jog- és pénzügyi bizottság ma délután ülésezik, hogy a még előkészítetlen ügyeket javaslattal ellassa.

Palmaágat küld a király Kossuth Lajos koporsójára.

Budapest, november 16.

Csütörtökön országos gyászünnepet ül a nemzet. Kossuth Lajos hamvait áthelyezik a kerepesi temetőben emelt mauzóleumba, amelynek ez alkalommal lesz a felszentelése. Ezzel az ünnepel kapcsolatosan a Pester, Loyd ma reggeli számában, vezető helyen azt a szenzációs hírt közli, hogy a király Kossuth Lajos koporsójára palmaágat küld.

A királyi lojalitásnak ezt a megnyilvánulását fentartással tette közzé a kormány-elnökhöz közel álló újság, amely maga is azt mondja, hogy csak beszélnék öfelségének erről az elhatározásáról. De a közlemény még ebben a formájában is érthető feltűnést keltett és külsőösen a politikai klubokban okozott nagy szenzációt. A képviselők város-sággal megostromolták a kormány tagjait, hogy az érdekes híradásról nyilatkozzanak.

A miniszterek maguk is meglepetéssel fogadták a P. L. értesülését, amelyre utóbb azt a megjegyzést tették, hogy a magyar

VÁRADY JÓZSEF
Darábos-utca 28.

női szabó

készít elegáns angol és
— francia ruhákat —
szolid szakk mellett!

kormány tagjai semmit sem tudnak a Kosuth koporsójára szánt palmaágról. De a hirt megcáfolni sem tudták és eleintén az volt a kombináció, hogy az újság Wekerle miniszterelnöktől kaphatta az információt. Ez a teelnlöktől kaphatta az információt. Ez a teelnlöktől kaphatta az információt. Ez a teelnlöktől kaphatta az információt.

— Én is meglepetéssel olvastam a palmaágról szóló hírt, amelyről sem nekem, sem miniszterársaimnak nem volt előzetesen tudomásunk.

Éjszakára az a vélemény alakult ki a politikusok sorában, hogy a király palmaágra legenda. Gül Sándor, a Ház elnöke, aki Béla Henrik képviselő és több újságíró társaságában töltötte a vasárnap estét, kijelentette, hogy ebben az ügyben nem nyilatkozhatik. Igen valószínű, hogy nem is tudna nyilatkozni.

Az ország mindenestre érhető igazgatottsággal varja azt a palmaágot.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Gyilkos testvérpár. Csak néhány hét telt el a sámsoni rémes gyilkosság óta, már is hasonló eset történt a közeli Hadházon. K. Nagy Gábor 42 éves napszámost agyonverte Bago Imre és öccse, Bago Sándor. A borzalmas gyilkosság részleteit még nem sikerült megtudni, de valószínűleg koremsai verekedés áldozata lett Nagy Gábor. A gyilkosokat a helyszíni szemle megtartása után az ügyészség fogházába szállították.

Öngyilkos aggastyán. Hajdu-Bagason, — mint onnan jelentik — öngyilkosság történt. Mint tudósítónk írja, egy 73 éves agg ember dobta el magát az életet, melyben már semmi gyönyörűséget nem talált. Czákó János a neve az életének. Tegnap este egy őrizetlen pillanatban kötelet kötött a mester gerendára és felakasztotta magát. Hozzártatózó és az előhívott orvos már csak a halált konstatálhatta.

Benedek János beszámolója.

A hajduk bizalma.

Justh Gyula üdvözlése.

Hajduböszörmény, nov. 22.

Hajduböszörmény város országgyűlési képviselője ma délelőtt tartotta meg beszámolóját, — amelyen a balpárt tagjai közül Szappanos István, Csépany Géza és Farkasházy Zsigmond vettek részt. Ott volt a hajdu képviselők nesztora, Papp Elek is. A beszámolót nagyszámu választó polgárság hallgatta végig.

A beszámoló.

A népgyűlés délelőtt 11 órakor vette kezdetét a város kellő közepén levő hatalmas Boeskey-téren, ahol 4-5 ezer főnyi polgárság sereglett össze.

Szell Gábor dr. rövid, lelkes beszéddel nyitotta meg a népgyűlést, üdvözölte a megjelent országgyűlési képviselőket és felkérte Benedek Jánost beszámoló beszédének megtartására.

Benedek János képviselő ezután elmondta beszámoló beszédét, melyben először is örömeinek adott kifejezést afölött, hogy kerületében megjelenhetett, hálás köszönetet mondott választóinak, akik hosszú idő óta kitartanak mellette, majd a politikai helyzetre

tért át. Először is visszapillantást vetett a közelmúlt eseményeire, — Majd áttért a alkotmányvédelem kérdésére, melynek során fejtegette, hogy a koalíciós kormány sem volt jobb, mint elődei. S hogy ő is belec-epent a koalícióba, azért volt, mert az alkotmány forgott veszélyben. Ezzel — ugymond — menteztük a néppárttal való szövetkezést, hogy mikor az alkotmány veszedelmében fúrog, mikor fejünk felett ég a ház, sietni kell a mentésre mindenkinek, oltani kell a tűzveszedelmet s ilyenkor nem nézzük, honnan veszik a vizet: kútból, finom porceián medencéből, vagy szenteltvíz-tartóból. — Ezért szövetkeztünk a néppárttal. Rosszul tettük, meg is adtuk az árát. Az én koalíciós programom a következő volt: Méltóztassék az adót idejében befizetni, különben jön az executió; minden katonaköteles álljon idejében sor alá, mert különben, mint katonaszökevényt főbe is löhetik. Ez volt az én programom és semmi más

A koalíció bűnei.

Hála istennek, a koalíció létjogosultsága ma már meg-zúnt. Amit a koalíció ígért, abból nem váltott be semmit.

Mire alakult a koalíció? És mi volt a programja? Három dologra vállalkozott: Első sorban, hogy helyreállítja a törvény és alkotmány uralmát; másodsor, hogy alkotmánybiztosítékot alkot, melyek kizárják az alkotmányban jövőben való felforgathatóságot; és harmadsor, hogy megalkotja az általános választójogot a kor demokratikus követelményeinek megfelelő módon.

A koalíció egyik feladatát sem oldotta meg. Ugyanolyan alkotmánytalan állapotban vagyunk ma is, mint voltunk a koalíció létrejövetelekor; sőt mélyebb sebet vágott a koalíció az alkotmányon azzal, hogy a népképviselő szuverenitásának egyik leghatalmasabb jogát, az alkotmányértó miniszterek vád alá helyezésének kizárólagos hatalmat átjártszotta a királyi hatalom kezére; pedig ez oly eminens joga a népképviselőnek és a királynak annyira nincs ebbe beleszólása, hogy a vád alá helyezett és eltelt miniszternek még kegyelmet sem adhat, csakis általános amnesztia esetén.

Semmi fele alkotmánybiztosítékot nem létesítettek. Nem teremtették meg az általános szavazati jogot sem.

Egyéb kérdések.

Ezután hosszasan beszélt a plurális törvényjavaslatról, a felemelt kvótáról, melynek fejében az önálló bank igereivel kecsgették a függetlenségi pártot. Majd a királyi vétőjogot támadja meg, mely után rátér a függetlenségi párt szakadására.

A függetlenségi párt szakadása.

Ki kell még terjeszkednem ugymond — a függetlenségi pártban beállott szakadásra. Ez egy felől sajnálatos, de másfelől örvendetes, mert legalább kiderül, kik azok, kik híven megmaradnak a függetlenség tiszta lobogója mellett. Megdöbbentő jelenség az, mikor azt látjuk, hogy a függetlenségi párt egy töredéke ott hagyja a függetlenségi küzdő tábort és szövetkezik a függetlenségi törekvések leghatásosabb ellenségeivel, hogy azokkal összecimborá va leverjék az igazi 48-as küzdő tábort és annak munkáját eredménytelené tegyék. Magukba szállanak-e az eltántorodottak, vagy vakon rohannak tovább az árulás útján, a közel jövő meg fogja mutatni.

En állok őrhelyemen, amint eddig állottan. Egy személy után nem indulok, bárkinek is hívják azt. Követelem nemzeti függetlenségünket, gazdasági önállóságunkat és a népjogok becsületes kiterjesztését, úgy mint eddig tettem és Boeskey szep'öl n

zászlójától csak egy tántorthat el: a halál. (Szünni nem akaró viharos eljenzés.)

A többi képviselő beszéde.

Benedek János után Szappanos István szólott. Megható volt, mikor a szószékre lépett a 92 éves, ezüst haju ősz patriarcha, akinek prófétai szavait kitörő letkesedéssel fogadták. Papp Elek az összes debreceni és hajdu képviselők egyöntetű állásfoglalására hivatkozott, akik mint egy ember csatlakoztak a nemzet igazi ügye mellett. Csépany Géza az általános, egyenlő, tükös, községenkinti választói jog előnyeit fejtegette és magvarázta magas szivondu hatalmas beszédében. Farkasházy Zsigmond az önálló magyar nemzeti bank felállításának fontosságát és előnyeit bizonyította hatalmas szakszerű érveivel.

Bizalom Benedek Jánosnak.

Szell Gábor dr. az alábbi határozati javaslatot terjesztette a népgyűlése elé:

A hajduböszörményi függetlenségi és 48-as párt, a mai napon Benedek János országgyűlési képviselő beszámolója alkalmával tartott nagy gyűlésén képviselője iránt bizalmát nyilvánítja és politikai magatartását helyesli.

Kijelenti a párt, miszerint a függetlenségi és 48-as párt elveihez és követeléseikhez most is és mindenkor híven ragaszkodik. Ebből kifolyólag rendithetetlenül követeli az önálló magyar nemzeti banknak 1911 január 1-re való felállítását és a választói reform kérdésében egyenlő választójog sürgős megalkotását a pluralitás teljes kizárásával.

A határozati javaslatot a népgyűlés egyhangu lelkesedéssel elfogadta, mire az elnök köszönetet mondva a megjelent országgyűlési képviselőknek, a gyűlést 1 órakor bezárta.

Innen a függetlenségi- és 48-as párt helyiségébe vonult a polgárság, ahol 600 terítékű bankett volt. Az első felköszöntőt Szell Gábor mondotta Benedek Jánosra. Somossy Béla polgármester Szappanos Istvánt éltette.

Bakonyi Samu üdvözlése.

Óriási lelkesedést kellett a debreceni képviselőknek, különösen pedig a székelyudvarhelyi népgyűlésnek üdvözlő távirata, melyet az országos függetlenségi- és 48-as párt alelnöke, Bakonyi Samu küldött Benedek Jánosnak. A távirat így szól:

A függetlenségi párt tiszta programjáért lelkesedő népeddel együtt lelkesedéssel üdvözlünk.

Bakonyi Samu.

Erre a testvéri üdvözlésre azzal válaszoltak a böszörményiek, hogy lelkes hangu táviratot küldöttek Justh Gyulának, az országos függetlenségi és 48-as párt elnökének és üdvözölték azon férfias küzdelméért, amelyet az általános egyenlő választói jog és az önálló magyar nemzeti bank érdekében oly rendithetetlenül vív.

Felköszöntőket mondtak még Szappanos István, Csépany Géza, Papp Elek, Farkasházy Zsigmond, Benedek János, Kalmán Lajos, dr. Sik Antal, Oláh Balint stb. A bankett eme kedett hangulatban délután 4 órakor ért véget, amikor a vendég képviselők a város kocsiján a vonathoz hajtottak és visszautaztak a fővárosba.

UJÉVKOR

a „DEBRECZENI KÉPES KALENDÁRIOM“-ot

minden előfizetőnknek díjmentesen küldjük meg.

Czipők!

legolcsóbban a Központi Czipő és Kalap áruházban, Dreher mellett.

A Kraft-család véres drámája.

A gyilkos szerető az esküdtek előtt

Debrecen, november 22.

A csillag-utcai véres drámának, amely Kraft Szilárd halálával végződött, ma folyt le a szomorú epilógusa a debreceni esküdtbiróság előtt. Mitráska Demeter, akit a Kraft Szilárdnéval folytatott bűnös viszony gyilkosságba kergetett, szándékos emberölés büntette miatt állott ma a debreceni esküdtek előtt. A juliusi nagy szenzáció fölött ma ereszkedett le a nyilvánosság kárpitja, eltakarva azokat az érdekes bűnöket, amelyek ebben a szomorú szerelmi drámában borzalommal és részvétellel töltötték el mindnyájunkat. A bosszúra és szerelemre szomjas legényt, Mitráska Demetert egy teljes napig tartó tárgyalás után az esküdtek igazmondása alapján **négy évi börtönre ítélte** a törvényszék s a megtört szerető könyezve nyugodott meg az ítéletben. A negyven éves asszony pedig, aki az egész véres esetnek a szeretkezésével és hűtlenségével a rossz szelleme volt, fásultan és közönyösen hallgatta végig a lesújtó ítéletet, amely egy özvegynek és árvának megtorlást, a szeretőknek pedig örök elszakadást jelent.

A mai tárgyalás iránt is oly nagy volt a közönség érdeklődése, mint amilyen általános volt a részvét a gyilkosság után a szerencsétlen Kraft Szilárd halála iránt. A tárgyaló terem padjai megteltek fiatal kíváncsi asszonyokkal, érdeklődő laikusokkal és jogászokból álló publikummal. Az egyik padban egy elegáns asszony, egyik tárgyaló bíró felesége, mögötte az okos és szeretetreméltó drámai művésznő, Szilágyi Berta asszony volt látható. Megindító jelenet volt, amikor a tanúk folyosóján sértetlen jelent meg Kraft Szilárdné, az áldozat özvegye, talpig fekete ruhában, szeles, fekete fátüllő borított kalapban. Velejött feltűnően csinos, tizenhat éves leánya is, Kraft Margit és fia Kraft Lipót, akik jelen voltak édes atyjuk véres kimúlásánál s tanuként voltak megidézve. Kraft Szilárdné, akit az eset után pár héttel Mitráska Demeter vallomása alapján le is tartottak, később azonban az alaptalan vád alól felmentettek, izgatottan sélt a folyosón, várva a tárgyalás kezdetét s néha-néha leányával és Poldi fiával váltva egy-két szót.

Az esküdtbiróság.

Kilenc órakor kezdődött meg a tárgyalás. Az esküdtbiróság a következőképpen alakult meg: elnök Tóth Aurél dr., szavazóbírók dr. Nagy Kalmán és Horváth István, ügyész Gathy Balint dr.

Rendes esküdteket kisorsolták: Óry János, Molnár István, Szolnoki Lajos, Bisotka István, Gál József, Kurián Gyula, Kovács Kalmán, Báthori József, Grósz Nagy Ferenc, Fux Antal, Bundi Sándor, Mzey Gábor. Potesküdt lett Berzoffy Vince. Mitráska Demetert dr. Freund Jenő ügyvéd védte.

A vádlott.

Szuronyos ór kíséretében, rabruhában jött a terembe Mitráska Demeter a vádlott. A kiállott vizsgálati fogság nem hagyott nyomokat az erős, köpecs természetű legényen, aki vörös haju, rokonszenves, de kifejezetten arcu fiatalember. Mikor a tekintete Kraft Szilárdnéra, a szeretett asszonyra vetődik, láthatóan felragyognak a szemei. A régi emésztő tűz és fájdalmas öröm lángja gyul ki bennük.

Négy évi börtönre ítélték

Az esküdtszék megalakítása után elnök felolvasta a vádiratot, amely szerint Mitráska Demeter szándékos emberölés miatt van vádolva. Az elnök kérdésére, hogy bűnösnek érzi e magát, az feleli, hogy igen.

Keresd az asszonyt!

— Miért jött Debrecenbe július 25-én? — Kérdezte az elnök.

— Azért, hogy Kraft Szilárdné elcsúfítsam s aztán magamat megöljem.

— Mikor ismerkedett meg Kraftnéval?

— Ezelőtt 6 évvel Kolozsvárott.

Majd elmondta, hogy Kraftnéval boltjuk volt abban az utcában, ahol ő lakott. Sohase járt hozzájuk. Egyszer egy barátja bemutatta Kraftnéval s aztán megfordult többször az üzletben. Vásárlásokat eszközölt. Később bejáratos lett a házhoz. Sokáig csak barátkozott Kraftékkal. Az ember is kedvelte az asszonyt pedig figyelmes volt iránta, de viszony nem volt köztük. Krafték kosztosokat is tartottak s a férfi egy alkalommal előtte csúnyán összekapott a feleségével, mert állítólag többet engedett meg magának egy legénnyel szemben, mint ami illik. Erre vádlott kijelentette, hogy nehogy az ura rossz szemmel nézzen rá, inkább elmarad a háztól. Kraftné erre kérlelte, hogy ezt ne tegye, mert unatkozik s vádlott jól tudja szórakoztatni.

— Én — folytatta Mitráska — eddig még soha nem érintkeztem nővel. Egészen új volt az a gyöngéd figyelem, amit Kraftné velem szemben tanusított.

A bűnös szerelem.

A házi orvosa egyszer hizás ellen sétákat rendelt neki. Ilyen sétákra elkísértem s így összebarátkoztunk. Egy napon meglátogattam s Kraftné ágyban feküdt. Arra kérte az ura jelenlétében, hogy kenegesse a fejét. Szívesen megtette. Mikor a férj kiment a másik szobába, azt mondta neki, hogy jöjjön el holnap is megkengetni.

— A kérésnek szívesen eleget tettem, mert ekkor már éreztem, hogy szeretem. De még nem nyilatkoztam. Kraftné úgy rendezte el a dolgot, hogy másnap senki se volt odahaza. Ekkor a mámorától elrészegültem s Kraftné az enyém lett.

A viszony ilyformán mindjobban fejlődött köztük s mindig keresték az alkalmat, hogy egyedül lehessenek.

Elnök: Kraft nem vett észre semmit? Vádlott: De igen. Gondolta, hogy ez már a barátság nál több.

— Féltekenykedett a férj magára? — Igen. De az asszony vonzódott hozzám.

— Mikor hagyta el Kraft a feleségét? — 1908 április havában.

— Nem tudja miért? — Tudom. Mert a felesége megtagadta vele szemben a női engedelmisséget.

— Honnan tudja ezt?

El a házasságtól.

— Az asszony megmondta nekem, hogy nem engedni többé magához. Erre meg is esküdött.

— Arról nem volt szó, hogy Kraftot eltegyék a láb alól?

— Soha.

— Hát arról, hogy méreggel kell elpusztítani?

— Erről se beszéltünk, mert féltett szándékom volt, hogy feleségül veszem. Mikor Kraft elhagyta a családját, felesége ügyvédet fogadott s hűtlen elhagyás miatt vádpert indított ellene.

Majd elmondta vádlott, hogy Kraft Debrecenbe költözése után nem ment az asszonnyal közös háztartásra, hanem mindig ott volt nála. Az összes keresményét átadta neki. A férj csak 30 forintot küldött havonta gyerektartásért.

Majd elhatározták, hogy miután Kolozsváron mar sokat beszéltek a viszonyról, Budapestre költöznek. Ez a folyó év június havában volt.

A véres látogatás.

Mitráska előre ment Budapestre s munkát vállalt. Az asszony a leányával íratott neki leveleket, hogy július 4-én jöjnek Budapestre. De nem jött, hanem kibékült az urával s Debrecenbe költözött. Minderről egy barátja utján értesült, aki a gyilkosság előtt 2-3 nappal irt neki.

Ez nagyon felbőszítette s Debrecenbe utazott július 25-én. A vonaton s a vonat indulása előtt sokat ivott. Debrecenben felkereste Timár József nevű barátját. Ott is ivott. Majd Kerekes Gergely vasutással elkísértette magát a Csillag-utca 76. sz. házhoz, ahol Krafték laktak.

A kapuban állott Kraftné Lipót nevű fiával, aki midőn meglátta, így szólt:

— Ni mama a Demeter!

Kraftné beszaladt a házba. Mitráska utána ment.

Az egyik lakásban kopogtatott. Egyszerre szembe találta magát a férjével. Kezet fogtak, mire azt kérdezte:

— Hol az asszony!

— Csendesesen, ne larmázz itt, kiáltotta a férj, majd megragadta s kifelé tuszkolta az ajtón.

A gyilkos tör.

Ekkor történt a gyilkosság. A nála levő törrel megszúrta Kraftot s amikor a földön feküdt még megtérgyelte.

Ezután elfogták s csak arra emlékszik, hogy Kovács Gergely ezt mondta neki:

— Hát ezért jött ide!

A vádlott kihallgatása ezután véget ért.

Kraftné vallomása.

Kraft Szilárdné, az áldozat özvegye, mielőtt a gyilkosság elődményeit előadná, zárt tárgyalást kér, mert a közönség előtt a szerelmi viszony diszkrét részleteit nem adhatja elő.

Védője, Freund Jenő dr., szintén zárt tárgyalást, amit a bíróság rövid tanácskozás után el is rendel s a tárgyaló teremből a közönség eltávolozik, sorából csak Nagy Odón banktisztviselő, Hetey Károly törvényszéki irodaigazgató, Korondi Károly jogszigoró és Sara Akos ügyvédjelölt maradtak benn bizalmi férfiakul.

A zárt tárgyaláson Kraftné előadja Mitráskával való ismerkedését, bűnös szerelmi viszonyát, szakításukat, végül férje halálát. Vallomása végén göresös zokogásba tör ki s egy székre roskad.

Mitráska épelméjü-e?

Kraftné érdekes és részleteiben izgalmas vallomása után Tóth elnök újra megnyitja az ülést. Felolvassák a boncjegyzőkönyvet s az orvosszakértők előadják véleményüket a vádlott beszámíthatóságára nézve. Itt a két törvényszéki orvos között ellentét merül fel, Horváth Arthur dr. szerint ugyanis a vádlott teljesen öntudatos, míg Gálbory Sámuel dr. szerint 20 éves koráig absztinens nemű életű volt, erotikus ösztönei fokozottak, kedélyállapota felizgatott, a gyilkosság idejében, ezenkívül sokat is ivott s így cselekvőképessége korlátolt volt.

A tanúk.

Ezután a tanukat hallgatják ki Timár József és Kovács Gergely bizonyítják a vádlott itasságát s előadják a véres eset elődményeit. Nagy érd-klődés kísérte az áldozat gyermekeinek, Kraft Margitnak és Kraft Lipótnak a tanuvallomása, akik a gyilkosság ismert részleteit egyezően adják elő.

Lászlófi Jánosné előadja, hogy mikor Kraft elakart válni feleségétől, kiakarta őket békíteni és kérte, hogy mondja fel a kosztot Mitráskáknak. Kraftné ekkor ilyen kijelentést tett:

— Ha akar az uram elmehet, de a kosztosnak nem mondok fel!

A tanuzások után felolvassák azokat a leveleket, melyeket Kraft Margit az édes anyja beleegyezésével irt Mitráskáknak és a Mitráska válaszait is, amelyekben Pestre hívja őket lakni, ígérve, hogy jövőjükről gondoskodik.

A bizonyítás befejezése után a bíróság visszavonult s megszövegezte az esküdtekhez intézendő következő főkérdést:

Bűnös-e Mitráska Demeter abban, hogy ez év július 25-én törvénnyel szándékosan, de nem előre megfontol szándékkal Kraft Szilárdot megölte?

Fzenkívül Freund dr. védő indítványára még két mellék- és egy kiegészítő kérdést tettek fel az erős felindulásra s a halált okozó testisértés esetére.

Ezután a perbeszédre került a sor. Gáthy Bálint kir. ügyész erős logikájú, világos jogi érveléssel megkonstruált tartalmas vádbeszéde után Freund Jenő dr. tartotta meg nagyhatású, kiváló kőszültségre valló, érvekben gazdag védőbeszédét.

Most az esküdtek tanácskozára vonultak vissza, amely után főnökük, Grósz Nagy Ferenc kihirdette az esküdtek igazmondását, mely szerint a vádlottat erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértés büntetésében mondták ki bűnösnek.

Az ítélet.

A verdikt alapján az esküdtszék Mitráska Demetert 4 évi börtönbüntetésre ítélte, melyből három hónapot kitöltöttnek vett.

Mitráska könnyezve fogadta az ítéletet, melyben felek s a közönség megnyugodtak. Az ítélet azonnal jogerőre emelkedett.

A véres dráma hőstét a szuronyos börtönőr visszavezette cellájába s ezzel a szenzációs bűnper aktái lezárultak.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Doumergue köszönete.

Dr. Doumergue magyarországi tanulmányútjából hazatérve Franciaországba az itt látott és tapasztalt dolgokról beszámolt „A francia református egyház nemzeti uniója állandó bizottságának”. E bizottság elnöke M. E. Lacheret ez alkalomból köszönő levelet intézett Erőss Lajos püspökhöz, mely magyar fordításban a következőképp hangzik:

Superintendentens Ur! A mi dékánunk szájából nyertünk értesítést azon fogadtatásról, melyben őt a debreceni superintendencia részesítette, mikor ő az önk hazáját meglátogatta. Önök őt, mint a mi Francia református egyházunk képviselőjét fogadták. És mi súlyt helyezünk rá, hogy ezért önöknek köszönetet mondjunk. M. Doumergue elmondotta, hogy mily rokonszenvet kelt a magyarok szívében Franciaországnak és Kalvinnak a neve. Nincs talán az egész világon, nincs két oly egyház, melynek inkább kellene érezniök, hogy testvérek, mint a miénk meg az önéké. Szeretjük remélni, hogy az ujonnan létesült összeköttetés tartós is lesz és még szorosabbá fog fűződni és hogy ezen látogatás csak sok látogatásnak lesz elseje, úgy az önk részéről, mint a miénkről. Kétségtelenül ebben mindnyájunkra nézve öröm és áldás lesz. Fogadjon Superintendentens ur a mi tiszteletteljes és keresztyén érzelmeinknek biztositását. Az állandó bizottság elnöke: E. Lacheret.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszántúli református egyházkerület november 23 és következő napjain tartja közgyűlését. A közgyűlést megelőzőleg a ma délelőtti az esperesi értekezlet a főiskola kis tanácstermében, délután a segély-egyleti választmány, 5 órakor pedig a főiskolai igazgató tanács tartott gyűlést. — Az egyházkerületi közgyűlés napjára a református egyház több vezető férfa érkezik Debrecenbe.

Egyházi épületek a város földjén. A református egyház kérelmet intézett az ingyenskóláztatási földéken általuk emelt épületek tulajdonjogának elismerése iránt. A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésén javasolta a kérelem teljesítését.

UJDONSÁGOK.

— **A siketnémák új háza.** A siketnémák egyesületének igazgatótanácsa Weszprémy Zoltán főispán elnöklete alatt ülést tartott. Jelen voltak Weszprémy Zoltánné, özv. Mayer Emilné, Oláh Károly, Csánky Viktor, ifj. Schvare Vilmos, Aczél Géza, Kiss Sándor, Gácsér József, Bárdos Géza és Balázs Ödön. — Weszprémy Zoltán elnök bejelentette, hogy a király az állami sorsjáték jövedelmének 20 százalékát, vagyis 12.065.73 koronát adományozott. Tárgyalták ezután a siketnémák számára építendő új helyiség vázlatos terveit, amelyet a miniszterium szakértő építészei: Hajós és Villányi terveztek. A tervek szerint az épület kétemeletes lenne s belekerülne 198 ezer koronába, amelynek törlesztése a miniszter által minden évben odaadó segélyből telne ki. Az igazgatótanács a vázlatos terveken némi módosítást eszközölt s megbizta Gácsér József igazgatót, hogy a részletes terveket a Hajós céggel 1700 korona árban mielőbb készíttesse el.

— **A pihenő padok kérdése.** Klein Ferenc címfestő ajánlatot tett a nagyerdei padok festésére vonatkozólag. Egyben ajánlotta, hogy a nagyerdei alléon padokat ingyen, a melynek fejében csekélyebb díjat szed a pihenőktől. A jog- és pénzügyi bizottság egy része pártolta a kérelmet, de mivelhogy a főmérnök már javaslatot dolgozott ki. Erre vonatkozólag, a kérelmet elvetette, ellenben dr. Fejér Ferenc indítványára megkereste a tanácsot, hogy a nagyerdei allé-t a tavasz folyamán lássa el bőven pihenő padokkal.

— **A függetlenségi párt új tagjai.** A debreceni függetlenségi és 48-as párt kötelékébe ujabban a következők jelentették be belépésüket: dr. Hutiray József, dr. B-nkő Lajos, dr. Bernáth Zoltán, Haasz Dezső, Kardos Géza, Medgyaszay Miklós, Csáthy Kálmán, Krisztiány Imre, dr. Szabó Kornél, dr. Sik Antal és Péterffy József. A párt tehát napról-napra gyarapodik, izmosodik, amit jelentnek a legutóbbi belépések is.

— **Büntanya a budai népgözfürdőben.** A budai népgözfürdőben ma egy panaszos levél alapján nagy büntenyat lepleztek le, ahol a némi élet eifajulásában tobzódnak. Már eddig tizenegy férfit sikerült a detektiveknek elfogniok. A vizsgálatot folytatják.

— **Akiket Vargaék megválasztottak.** A dr. Varga Lajos és társai által vasárnap délután rendezett tanácskozáson a függetlenségi párt igaz érzelmű tagjának nevét behozták a megválasztottak közé. Felhivatalosan azt a hirt közlik velünk, hogy a függetlenségi párt ezen tagjait tudomásuk, beleegyezésük, sőt némelyik tagját tiltakozása dacára választották meg s ezen tagok legközelebb nyilatkozatot adnak ki arról, hogy a „megtisztelő” megválasztást nem fogadják el, már csak azért sem, mert a Varga-féle egész akció semmis és érvénytelen.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Özv. Rácz Jánosné ref. 73 éves, Takács Károlyné ref. 45 éves, Jargyi Imre ref. 14 éves, Oláh András ref. 11 napos, Konyári Mária ref. 4 hónapos.

— **Farkas Imre Iglói diákok gyönyörű zenéje,** két fűzetben zongorára megjelent és 6 koronáért, kapható Csáthy Ferenc zeneműkereskedésében.

— **Legtartalmasabb irodalmi naptár** a Mikszáth Almanach 1910-re 2 korona. — Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —
December 3., Péntek:

Thomson Cesar és Kaufmann Francilló Hedvig hangversenye a Bikában. Kezdeté este 8 órakor.

December 5., Vasárnap:

Sauer Emil zongoraművész hangversenye a Bikában. Kezdeté 8 órakor.

Január 15., Szombat:

Culp Julia s az orosz trio hangversenye a Bikában. Kezdeté 8 órakor.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Folyó szám 49. B) bérlet 16. szám.

Ujdonság!

Tüskerózsa.

Operette.

Főbb szereplők:

Arkosi Vilmos	Gyöngyi Jolán
Gyöngyi Izso	Horváth Kálmán
Torma Zsiga	Nádor Zsiga
	Szilasi Etel

Holnap, szerdán, november 24-én

Tavas.

Operett.

Heti műsor: Csütörtökön: „Nők harca”, vigjáték. Pénteken: „Iglói diákok”, operette. Szombaton: „Koldusdiák”, operette. Vasárnap délután: „Árendás zsidó”, népszimű. Este: „Koldusdiák”, operette.

* **Tüskerózsa.** Martos és Jakobi operettjének bemutató előadása volt vasárnap este a színházban. A színház zsufolásig megtelt közönsége nézte végig az ezelőtt két esztendővel született s azóta kimult darabot, amelyet a debreceni színház akart feltámasztani. A részletes tudósítást lapunk holnap számában hozzuk.

* **Mákvirág.** Népszimű premier ma már a ritkaságok közé tartozik, ép azért kétszeres érdeklődéssel nézhetünk a színtársulat legközelebbi bemutatója iránt, mely Sebesi Samu kolozsvári hírlapírói kar egyik legtekintélyesebb tagjának művét hozza színre a Mákvirágot. Az igazgatóság nagy gonddal és figyelemmel hozza színre e legközelebbi ujdonságot, melyben a színtársulat elsőrangú erői vannak foglalkoztatva.

* **Koldusdiák.** Az énekes személyzet nagz ambícióval készül Millöcker bájos zenéjü operettjére, melynek egy-egy felvonásában több zene dallam és inventio mutatkozik, mint a mostani operettek egész összegében. Megemlítésre méltó, hogy a koldusdiák legközelebbi előadása úgy adatik, ahogy azt annak idejében előadták minden huzás nélkül.

* **Műsorváltozás.** Késő éjjel kapjuk a hirt, hogy a mára hirdetett „Tüskerózsa”-t az igazgatóság levette a napirendről s helyette a „Tavas” Strausz bájos operettje kerül színre.

TÁVIRATOK.

Justhék és a balpárt.

Kunszentmárton, november 22. Vasárnap itt nagy népgyűlés volt az önálló bank mellett, amelyen azon óhaj jutott kifejezésre, hogy a függetlenségi párt egyesüljön a balpárttal. A gyűlésről táviratilag üdvözölték mindkét párt elnökét.

A kormány tagjai Bécsben.

Budapest, november 22. A kormány tagjai ma este valamennyien Bécsbe utaztak. A koronatanács holnap délelőtt 11 órakor kezdődik, szerdán és csütörtökön szünetelni fog s pénteken délelőtt folytatódik.

Székelyudvarhely az önálló bank mellett.

Székelyudvarhely, november 22. Székelyudvarhelyt impozánsan nyilatkozott meg vasárnap a kerület választópolgársága az igazi függetlenségi politika mellett. A kerületi függetlenségi párt népgyűlést hívott össze, hogy állást foglaljon a függetlenségi párt kettészakadása következtében beállt új helyzetben. — A népgyűlésre a függetlenségi-48-as pártnak 15 tagja ment le Bakonyi Samu alelnök vezetése alatt. A népgyűlés impozáns lefolyású volt. A képviselők mind felszólaltak s lelkes beszédben fejtették ki, hogy az önálló magyar jegybanknak 1911-re való felállításától eltérni nem lehet s elvtagadó mindenki, aki feladja a függetlenségi párt programjának ezt a sarkalatos pontját. Ilyen értelemben hozott a népgyűlés határozatot. Nagy lelkesedést keltett Justh Gyulának és gróf Batthyány Tivadarnak üdvözlő távirata.

A Kossuth-mauzoleum-ünnep.

Budapest, november 22. A csütörtöki Kossuth mauzoleum ünnepre nagyban készülnek. Eddig 81 törvényhatóság jelentette be képviseltetését. Ma Turin városa bejelentette, hogy négy taggal képviseltetni fogja magát. Turin város képviselői holnap délután érkeznek Budapestre.

A nagyurak zsarolói.

Bécs, november 22. Rothschild báró jószágigazgatója és Lóczy Elemér gróf neje ma levelet kaptak, melyben felhívják őket, hogy meggyilkolás terhére alatt 25.000 illetve 2000 koronát teyzenek le egy bizonyos helyre. A nyomozás szerint a levelet Pokrócz János és fia írta, akiket letartóztattak.

Közigazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, november 22.

Buzakinál mérsékelt vételkedv tartózkodó. Üzletterv irányzat mellett jelentéktelen forgalom 5 fillérrel olcsóbb áron. — Egyéb gabonanemek nyugodtak. Idő: havas.

Buza áprilisra	14:00—01
Buza októberre	11:73—74
Rozs áprilisra	10:13—14
Zab áprilisra	7:53—54
Tengeri májusra	6:71—72
Repece augusztusra	13:45—55
Rozs októberre	0:00—00
Zab októberre	00:00—00
Tengeri szeptemberre	0:00—00

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely

ADLER

elsőrangu gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdúmegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író, és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

Eustace és édes anyja Párisig eljutottak midőn súlyos szerencsétlenség érte őket utól. Az utazás fáradságai és a velőm való találkozás nyugtalanító izgalma tulságosan kimerítették férjem elgyengült erejét. A legnagyobb erőmegfeszítéssel tudta csak magát fentartani Párisig; de ott engemnie kellett a betegségnek, mely ismét veszélyes recidívában az ágyhoz láncoló. Életéért ugyan nem remegtek az orvosok, azonban feltétlen nyugalomhoz és türelmes kitartáshoz kötötték felüdülése lehetőségét.

— Tőled függ most, kedves Valériám, — írta Macallanné, vajjon megakarod-e vizsgáztatni Eustacet ezen újabb bajában. Ne hidd, hogy vaaha kárhoztatott volna érte, hogy elhagyad őt Spanyolországban, midőn az orvosok szerint veszélyen kívül volt. Én hagytam el őt, mondtam neked, mikor először beszélünk e tárgyról és feleségem jogosan várhatja, hogy én térjek hozzá vissza. Ezek voltak szavai, kedvesem s mindent megtett, hogy hű maradjon azokhoz. Most Párisban tehetetlenül ágyában heverve, arra kér, hogy a szándékot tetteket vedyed és Párisba jöjj hozzá. Ugy hiszem, elég jól ismerlek már gyermekem, miként ne kelljen kétkednem, hogy férjed kérését teljesíteni fogod; még csak egy intéssel akarom bezárni soraimat.

— Tartózkodjál minden célzástól, mely nemesak a bűnügyre, de még gleninchí házunkra is vonatkozhatnék. Meg fogod érteni fiam lelki állapotát erre nézve, ha bevallom neked, mikép sohasem kértelek volna fel, hogy itten hozzánk csatlakozzál, ha utolsó leveled arról nem tudósít, hogy Dexternél tett látogatásaid véget értek. Elhiszed-e, ha mondom? Azon elmúlt szenvedések emléke oly borzadállyal tölti el lelkét, hogy engedelmét kért tőlem Gleninch eladására!

(Folyt. köv.)

1518—1909. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. bíróságnak V. 1422/30. 1907. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Katzburg Fűőn részére a fizetett összeg betudásával, 11 773 kor. — fillér tőke, ennek 1897. évi január hó 20. napjától számított 5% kamatai és az eddig összesen 128 korona 92 fillér perkötés erejéig 1899. évi december hó 10-én bíróság felülfoglalt és 2116 korona — fillérre becsült bitorokból álló ingóságok 1909 évi december hó 17-én, délelőtt 11 órakor kezdetét vevendő és Piac-utca 70. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szűkség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi november hó 9.

Oláh Géza,
bírói kiüldött.

Telefon 727.

Telefon 727.

Ne mulassza el a jó alkalmat!

és keresse fel

Molnár Testvérek

elektrotechnikai fizető

DEBRECZEN, Egyház-tér 3. sz.

(Nagytemplommal szemben)

hol a legtekélyesebb eredeti „ANGYAL” védjegyű

GRAMOFON

25 forintért kapható! Lemez-
zek igen olcsó árban! —

!! Varrógép és kerékpár raktár !!

Szakszerű javító műhely!

Villanycsengők bevezetése és évi jókarban tartás legjutányosabban

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

3-4 KORONA

állandó napikereset.

Mindig szorgalmas egyének kerestetnek egy harisnyakötőbe. Könnyű, szép és állandó kereset saját otthonában. — Ingyen oktatás. — Távoltság mellékes. Munkájának átvétele tőlünk, állandóan biztosítva. Kerjen Ön azonnal ingyen utasítást a

„Magyar Keresztény Haziipar”

WIEN XVI/2, Fridmangasse 11.

Kéretik a címet olvashatóan kiírni.

LÁM SÁNDOR

Debreczen, Piac- és Hatvan-u. sarkán.

Üveg-, tükör-, porcellán- és lámpaárúháza

Megérkeztek: a legújabb ebédülő és salon lampák. Iskolai asztali lámpák, legolcsóbb áron. Étkészletek legszebb kivitelben. Üvegkészletek, minden árban és kivitelben. Ozsonnakészletek, legújabb majolikából. Bor-, likőr- és söröskészletek legnagyobb választékban, lámulatos olcsó áron.

Épület üvegezés helyben és vidéken.

Viszonteladóknek árkedvezmény.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor-ese-hólyagés belbántalmaknál oalamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSERK GÉZA
 fűszer- és csemege kereskedésében
 DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Legbiztosabb szépitőszér a

FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.
 Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer széplő, máj-foltok, pattanások és az arebőr tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona
 Hozzávaló „Fáy-szappan” szintén egy korona
 Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél =

Debreczen, Kossuth-utca 8., a színház mellett. * Telefon sz. 469.
 „ARANYEGYSZARVU” gyógyszertár.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani a legjobb s legolcsóbb pontosan szabályozott

Óráimat

a következő szabott árak mellett:

Ébresztő óra 1 frt 60, 1 frt 80 és 2 frt.
 Nickel zsebóra 2 frt 50, 3 frt és 3 frt 50.
 Inga óra. 1 napos, felet és órát ütő, szép hangos ütéssel, 70 cm. tokban 6 forint, 100 cm. tokban 8 frt 50; 8 napos, 100 cm. tokban 10 frt 50. harangütéssel 12 forint.
 Konyha óra 2-50, 3-50, 4- forint. Zsebóra üveg 15 kr., mutató 10 kr. Inga órák 3 évi jótállással. Ébresztők és zseborák 1 évi jótállással.

Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállás mellett.

Kiváló tisztelettel

BLATTNER BÉLA
 UTÓDA
FÜSI GÁBOR
 DEBRECZEN, Kossuth-u. 4. sz.

Karácsonyi vásár
 már megkezdődött.

SZÉPE LAJOS
 női divatüzletében KOSSUTH-U. 3. sz.

Meglepő olcsó áron adatnak el:

120 cm. széles divatszövetek	70, 90
20 cm. széles női posztó	60
120 cm. széles strapa szövetek	70, 83, 90
120 cm. széles angolposztó, csikos vagy kockás	78, 86, 98
120 cm. Diagonál seviót	75, 90, 1-10
120 cm. Modern szövés	75, 1-10, 1-60
140 cm. valédi angol kelme, kivételes olcsó ár	2-60 3 frt.
Sport fanel sok mintában	22, 26
Bársony flanel	35, 40
Jó mo-ó velezek, gyönyörű mintákban	24, 27, 32

Női fehéreneműek, férfi ingek és az összes vászoneműek mesés olcsó árban!

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségek-nél a legkitünőbb háziszér a

Hollandi GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
 gyógyszertárában
DEBRECZEN.

Legolcsóbb és legjobb hatású **Hashajtó**

Neustein Fülöp
 cukrozott Hashajtó labdaccai

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felümulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkattestől, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmainál, könnyű székletet szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekes is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér egy tekeres 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmeeteve.

Óvás! Utánzatól óvakodjunk „Neustein Fülöp hashajtó pilulái” tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzét Szent Lipót védjegy a Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszer-tára, Sz. Lipóthoz. Wien, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Arany A. gyógyszereszeanél.

Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál 1908-9 vágásu, elsőrendű cser hasáb tűzifa waggononkint (100 q). apátkereszturi állomásonnál kocsiba rakva 110 (Egyszáztíz) koronaért, — öt waggonon felüli rendelésnél waggononkint 105 koronaért elado.

A vasuti fuvardij kocsinként apátkereszturi állomástól Bihardiószegig 18 korona 74 fillér, Gyapolyig 21-74, Paptamásiig 23-74, Biharig 26-74, Nagyváradig 30-74, Debrecenig 34-74, Szoboszlóig 39-74, Kabáig 45-74, Püspökladányig 50-74, Karcagig 53-74, Kisujszállásig 58-74, Mezőkeresztesig 37-74, Berettyóújfalug 40-74, Bárándig 47-74, Cséffáig 42-74, Nagyszalontáig 45-74, Sarkadig 50-74, Gyuláig 53-74, Békéscsabáig 58-74, Horgosig 85-74, Szabadkaiig 90-74, Zomborig 102-74, Érselindig 17-74, Érmihályfalváig 22-74, Nyirábrányig 29-74, Vámospéresig 29-73, Hajduhadházig 39-74, Ujfehértóig 45-74, Császárszállásig 47-74, Nyiregyházaig 47 korona 74 fillér.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartói hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett.

Porcellán kályhák
 budweisi és honi gyártmányban.

„METEOR” folyton égő kályhák

Legnagyobb tüzelőanyag megtakarítás!!
 Kis helyet foglal el!
 Átlap ingyen és bérmeeteve.

Felülmulhatlan fűtőképességgel.
 Tüzelő ür tüzmentes anyagból.

BERAKOTT ÉS VASLEMEZ

TAKARÉK TŰZHELYEK.
TÓTH GYULA DEBRECZEN
 vasnagykereskedő. városházépület, Piacz-u.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmet nyert.

Erősítőszér gyongélek, vérszegények lábbadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi ellme.ő nyilatkozat.

J. Serravallo,
 csász. és kir. udvari szállító
TRIST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszertárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.**
- Ha lakást keres — ott talál.**
- Ha alkalmazást keres — ott talál.**
- Ha tartsat keres — ott talál.**
- Ha oktatást keres — ott talál.**
- Ha butort keres — ott talál.**
- Ha hangszert keres — ott talál.**

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Athlétá”, „Vig özvegy”, „Fehér virág”, „Piros rózsá”, „D. E.” „Stv. I.”, „D. H. V.”, „Zoltán”, „Ilona”.

Nem közölhető: „Kis hamis” című hirdetés.

Vilmitke. Én nem vagyok köszívü! Nem tudom miért gondolja? Talán valamivel megbántottam? Hova írjak levelet? A címet szeretném tudni? Kézesók, „Pista”!

Egy finom műveltséggel bíró akad. hallgató, szórakozás céljából akarna megismerkedni valamely uri családdal. Cím „Infelix” religere a kiadóba.

A német nyelv gyakorlása végett ismerjességet óhajt kötni urí fiatal ember oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda” jellegre kérek.

- Akar Ön eredményesen hirdetni?
- Kérje a 412. számú telefont!

Ajánlat.

Pörkölt kávé különlegességek villanyüzemű kávé pörköltje a kirakatban, Felegyházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

Osaposnak ajánlkozok gyakorolt fiatal házaspár, biztosítékkal. Cím: E. és Sándor K. hegyes.

Saját termései ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző évek, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Hollandi gyomorcsöpp kaphatók Mihaovits János gyógyszerárban.

Ermelléki hegyibor kicsinyben és nagyban kapható Cím a kiadóban.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni Debreczen Rádógos-u. 1. 15

A legártósabb és legkényelmesebb saját készítésű férfi női és gyermek cipők nagyválasztékban szolid ár mellett szerelhetők be Grieman Gyula c. pézsz üzletében Piac-utca Városház. Mérték után megrendeléseket divat szerint készítek.

Eladó szép fajkórte (Diel vajone) kilója 40 fill. Egymalom-utca 4.

Írásbeli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cím a kiadóban.

3-4 százalékos törlesztés kölcsönök kaphatók Miklós Ignác bankirodája által (Piac-u. 9.) Felvilágosítás díjtalanul.

Kereslet.

Villany- és vízvezetési szerelők állandó munká- a felvételnek Pollak Samu cégnél, Debreczen, Piac-utca 43. sz.

Ügyes kádársegéd jó fizetéssel felvétetik az Adria halkonzerv gyárban, Homokkert.

Par ezer koronával tulterhelt házat vennék. Ajánlatokat a kiadóba „Belterületen”, jellegre.

Négy középiskolát végzett, keresztyén, jó családból való fiu tanulóknak felvétetik Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

Eladás.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

Egy három hajlású kályhacső, melylyel 50-60 százalék tüzelőanyag megtakarítást lehet elérni s egy nagy terem bemelegítéséhez elegendő, jutányosan eladó. Ertekezhetni Beresényi-u, 24. sz. a.

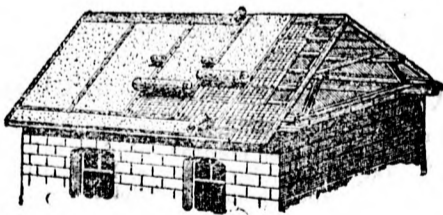
Két nagy kényelmes fotel olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Bihardíszegen egy nagy jövedelmű szálló, 6 hord, 2 nagy pincével, kényelmes lakással, teljes berendezés, borház, hordók stb. előnyös feltételek mellett eladó. Cím a kiadóban.

Egy latin-magyar-francia szótár 1782-ik évi, eladó. Cím a kiadóban.

Bihar-Díszegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadó hivatalában eladó.

Bien Asphalt fedőlemezei

Vaskályhák. — Premier folytonéző kályhák. — Nickel kályhatalcák. — Kályhaellenzők. — Mangorlógépek. — Kovacsolt vasállványok — Vasmozsdók, fogasok.

Sesztina Lajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.

SZÖNYEGEK,

juta, spárga, hollandi, kldormünster, pesztry, voleur, fu ó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontali szőnyegek, divanterítők, buterszőnyegek és creppek, viaszkos vászon

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Ágy- és asztalterítők.

szövet és oszlpkefüggönyök, stórok.

Alsó tricot ingek

lábbravalók, ujjasok, télikendők, himalaja haraszt és plüsch minőségben.

Férfi ruhaszövetek

magyar és angolgyártmány — hozzávaló béléssaruk.

Harisnyák, kesztyük, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban

legolcsóbb szabott árban

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. I.

Alapított 1842. évben.

Hirdetések

fölvételnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Vászon, Fehérnemű,

Asztalnemű,

Ágynemű,

Zsebkendő,

Harisnya

Donogán
és Somossy
cégnél

Debreczen,
Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengyék

Villamos világítást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszköz

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.